

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ
ОСВІТИ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО
ПЕРІОДУ**

САХАЦЬКИЙ М. П.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

ЗАПША Г. М., САХАЦЬКИЙ М. М.

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Актуальність наукового опрацювання проблеми модернізації підготовки фахівців у закладах вищої освіти будівельної галузі в умовах війни та повоєнного періоду зумовлюється: по-перше, масштабністю робіт в будівельній сфері в силу значних руйнувань поселенської мережі України внаслідок ведення на її території бойових дій, що разом зі смертями людей знищує їх житлово-комунальну й виробничо-господарську інфраструктуру; по-друге, необхідністю оперативного здійснення низки потужних фортифікаційних споруд та укріплень на лінії фронту для оборони від агресора з одночасним будівництвом захисних споруд в містах і селах для захисту мешканців населених пунктів від терористичних обстрілів з боку ворога; по-третє, невідповідністю обсягів підготовки фахівців у закладах вищої освіти будівельної галузі, що були зорієнтовані на будівельні роботи в мирний час, тим потребам, які є нагальними в умовах війни та повоєнного висхідного розвитку всіх без винятку секторів економіки вітчизняного господарського комплексу. Варто враховувати також існуючий відтік працівників будівельного комплексу поза межі галузі в зв'язку з мобілізацією до лав Збройних сил України та понесені серед них втрати як захисників суверенітету та територіальної цілісності країни, а також еміграцію працездатного населення в інші країни.

Вирішення проблеми модернізації підготовки фахівців у закладах вищої освіти будівельної галузі в умовах війни та повоєнного періоду насамперед слід передбачувати в рамках Конституції України, Закону України «Про підприємництво» та Національної економічної стратегії на період до 2030 року. Так, в Основному Законі України визнається, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека є в Україні найвищою соціальною цінністю [1]. Вказані опції безпосередньо стосуються як будівельної, так і освітньої галузі. Бо вони значною мірою визначають поточну й майбутню якість людського життя.

У відносинах підприємців і держави Законом України «Про підприємництво» передбачається свобода підприємницької діяльності та обмеження у здійсненні

підприємництва, що відповідає загальним вимогам щодо модернізації підготовки фахівців у закладах вищої освіти будівельної галузі. Згідно реєстраційних та регуляторних положень чинного законодавства, принципи підприємницької діяльності та наведені організаційні форми слід визнати цілком сприятливими для висхідного розвитку суб'єктів господарювання досліджуваної сфери. Законом також конкретизуються обов'язки юридичних осіб у разі введення надзвичайного стану [2], що надзвичайно актуально для поточного періоду ведення бойових дій на території країни.

В Національній економічній стратегії України на період до 2030 року досить чітко визначаються довгострокова економічна візія, принципи і цінності, вказуються стратегічні цілі та наводяться шляхи їх досягнення. При цьому в основоположних напрямках стратегічної розбудови економіки держави будівельній та освітній галузям відводяться авангардні позиції [3]. Такий підхід слід визнавати об'єктивним та справедливим.

Зокрема, до візії напряму сфери послуг, що визначає Україну як великий споживчий ринок з високоякісними послугами, будівельна галузь визнається першочерговою стратегічною цілю, якою передбачається врегулювання та забезпечення прозорості будівельної галузі та ринку нерухомості. Основними шляхами досягнення зазначеної стратегічної цілі в будівельній галузі є:

- проведення підготовчих робіт стосовно завершення реформи Держархбудінспекції;
- впровадження дерегуляції в розрізі врегулювання питання видачі дозволів та децентралізації дозвільних процедур;
- прийняття містобудівного кадастру з можливістю отримати всю необхідну інформацію он-лайн;
- дебюрократизацію регулювання через зміни порядку розроблення проектної документації (орієнтація на моделювання всього життєвого циклу об'єкта та його оцінку);
- виконання будівельних робіт, здачу в експлуатацію та обслуговування об'єкта у відповідності з Регламентом Європейського Союзу;
- посилення контролю за забудовниками включно із забезпеченням громадського контролю за самочинним будівництвом та порушенням вимог щодо висотності;
- провадження практики відкритих даних в тому числі завдяки створенню "єдиного вікна" для видачі вихідних даних і узгодження проекту, здійснення повного переходу на принцип оферти та акцепту в договірних відносинах;
- впровадження реновації житла та запуск нового будівництва, де має місце запуск державної програми з термомодернізації шляхом утворення

спеціального суб'єкта як незалежного організатора між співвласниками, фінансовою установою, муніципалітетом і будівельною промисловістю [3].

До візії на пряму якості життя, що визначає Україну як країну освічених, здорових, талановитих, всебічно розвинених та захищених громадян із високим рівнем добробуту, освітня галузь визнається першочерговою стратегічною ціллю, якою передбачається створення інклюзивного, інноваційного та освіченого суспільства, в якому громадяни мають рівні права та можливості для розвитку свого таланту протягом життя [3]. Предметно розвитку вищої освіти та освіти дорослих основними шляхами досягнення зазначеної стратегічної цілі є:

- удосконалення фінансування та управління через зміну підходів до управління закладами вищої освіти, а також розширення застосування формули розподілу видатків державного бюджету на вищу освіту між закладами вищої освіти;

- підвищення якості вищої освіти на компетентнісній основі, а також популяризація можливостей здобуття вищої освіти в Україні для іноземних студентів;

- заохочення освіти дорослих та створення умов для здобуття фахової передвищої та вищої освіти соціально вразливими, маломобільними групами населення;

- створення та забезпечення функціонування електронного реєстру професій [3].

Модернізацію підготовки фахівців у закладах вищої освіти будівельної галузі в умовах війни та повоєнного періоду слід започатковувати з корегування Національної економічної стратегії на період до 2030 року. В ній, насамперед, слід відобразити вагомість будівельної галузі як складової національного воєнно-промислового комплексу, розвиток якого має зазначатися як пріоритетний. Якість життя зі складовою вища освіта, що в переліку напрямів є останньою, перенести в Стратегії на першу позицію, розвиток якої повинні забезпечувати всі інші напрями.

Література:

1. Конституція України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Закон України «Про підприємництво». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>

3. Національна економічна стратегія на період до 2030 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text>